

BIEŁARUSKAJA

KRYNICA

PALITYČNAJA, HRAMADZKAJA I LITERATURNAJA NAZETA.

Adres Redakcyi i Administracyi:

WILNIA, LUDWISARSKAJA 1-19. (Wilno, Ludwisarska 1-19)
Redakcyja adčyniena ad 9 hadz. ran. da 4 hadz. wieč„Bieł. KRYNICA“ kaštuje na hod—6 zał., na paŭhoda —
3 zał., na 3 miesiacy — 2 zał.
HAZETA WYCHODZIĆ RAZ U TYDZIEN.

Cena abwiestak:

na 1-šaj staroncy 60 hr., 2 i 3 — 50 hr., na 4-aj —
40 hroš. — za radok drobnaha druku ū adnej špalcie

Biełarusy ū Łatwii.

Kožnyja piać hadoŭ adbywajecca ū Łatwii spis nasialeńnia i haspadarčaj majemaści. Pawodle hetaha špisu ūrad raźmiarkowuje swaje palityčnyja pracy na bliżejšyja piać hadoŭ. Dla biełarusaŭ u Łatwii, taksama jak i dla inšych nac. mienšaściaŭ taki spis мае wialikaje značėńnie i za tym my chacieli-b pašwiacić jamu hetyja niekaliki radkoŭ.

Kab jasna sabie prastawić, u jakim pałažeńni znachodzicca ciapier biełaruskaja sprawa ū Łatwii, nam treba wyjaśnić, skolki tam jość biełarusaŭ, jak jany żywuć i što robiac i jak da ich adnosicca łatwijski ūrad?

Woś-ža adkazać na pieršaje pytańnie, skolki ū Łatwii jość biełarusaŭ,—dawoli trudna. Pawodle ūradawaj statystyki z 1920 h. było 76 tysiać z niečym, pawodle tej-ža ūradawaj statystyki z 1925 h. naličyli tolki 38 tysiać, značyc na paławinu mienš! Čamu tak wyjšla?

Na heta pryčyn mnoha. Pieršaj pryčynaj budzie, jak wiedama, kaža biełaruskaja niaswiedamaść. Ale ūważajem, što heta pryčyna nia była hałoŭnaj—siudy treba dałučyc jašče dźwie pryčyny: 1) warożyja adnosiny da biełarusaŭ niekatorych łatwijskich uradoŭcaŭ i 2) wialikaja ahitacyja z boku palakoŭ i rasiejcaŭ na škodu biełaruskaj mienšaści.

Warożyja adnosiny da biełarusaŭ niekatorych, nawat uradowych łatwijskich kruhoŭ wyražajucca ū tym, što nia choćuc przyznać nawat isnawańnia biełarusaŭ. Jany časta zajaŭlajuć, što biełarusaŭ nia ma (čaho ū nas užo nia robić nawat „Dziennik Wil.“), abo kažuć, što „pahladzim jašče, ci biełarusy jość, ci ich nia ma.“ Hety niedawier da samoha faktu isnawańnia biełarusaŭ, wiedama, jość wielmi balućy i kryŭdny, asabliwa, kali wyražajecca z boku łatyšoŭ, kaliś taksama padniawolnaj nacyi. Ale hety niedawier byŭby jašče nie taki kryŭdny, kab jon nie prajaŭlaŭsia ū dziaŭžaŭnym żyćci, a astawaŭsia tolki ū sercy niepapraŭnych pesymistaŭ... Niachaj sabie! Horš bywaje, kali jaho prawodziac u żyćcio, pierapisywajućy biełaruski narod i źmieniawajućy jaho lik, kab dahadzić swajmu pesymizmu i apraŭdać jaho. Takija ludźi zahladajucca na macniejšych hetaha świetu palakoŭ i rasiejcaŭ i za imi przyznajuć prawa isnawańnia.

Wiedama, my nia možam raŭniacca z palakami i rasiejcami. Jak adny tak i druhija majuć šmat intelihiencyjnych sił, majuć hrošy, majuć aporyšča zahranicaj, čaho biełarusy ū Łatwii nia majuć. Ale jašče adnu pierawahu majuć palaki i rasiejcy ū Łatwii: pieršyja majuć kaścioł, pry pomaćy jakoha spekulujuć na duży biełarusa-katalika, a druhija majuć carkwu, pry pomaćy katoraj robiac toje samaje na duży biełarusa-prawaślaŭnaha, što palaki na duży biełarusa-katalika.

Woś skolki trudnaściaŭ majuć biełarusy ū Łatwii! Z adnaho boku ūrad nia choća baćyc siły ū biełarusach, z druhoha boku — „bratnija“ narody rwuć nas na čaści.

Dwa źjezdy.

Niadaŭna ū našym kraju adbylisia dwa polskija źjezdy ū Nawahradku i Wilni. Žjezdy henija zatytuławanyja šumnym nazowam — źjezdami delehataŭ hminnych radaŭ wajawodztwaŭ Nawahradzkaha i Wilenskaha.

lnicyjatywa hetych źjezdaŭ pachodziła z Warszawy i farmalna jany byli arhanizawanyja waršaŭskim Sajuzam Wiaskowych Hmin Rečypaspalitaŭ.

Wyjaŭleńnie nastrojaŭ i charakteru hetych źjezdaŭ, reč zrazumiełaja, całkom zależała ad ich kiraŭnikoŭ.

Kab prastawić nastroj učasnikaŭ hetych źjezdaŭ, dawoli zahlanuć u sučasny hminny samaŭrad našaha kraju.

Samaŭradawaje żyćcio našaha kraju jašče da siańniašnich dzion kirujecca zakonom wajenaha času z 1919 h. — rasparadžeńniem polskaha Hienernalnaha Kamisara Ŭschodnich Ziamiel. Hetym zakonom, wiaskowy hminny samaŭrad našaha kraju, kirujecca užo praz 10 hadoŭ. Zdajecca što chapila času wyprabawać jaho i adpawiednych da zakonu padabrać pracuŭnikoŭ. Kożnamu dziejnamu biełarusu hety zakon dobra wiedamy. Ahułam kažućy, zakon hety ū hminnaj radzie daje bolšaje prawa ūładzie nadzorčajstarastu, čymś samoj radzie, bo nadzorčaja ūlada мае prawa kasawać pastanowu hminnaj rady.

Pry hetym nielha paminuć i taho faktu, što na hetyja źjezdy inicyjatory źjezdaŭ zaprašali i haściej. Zaprošanyja byli ūsie administracyjnija samaŭradawija ūradoŭcy: inspektary, ich pamocniki, pisary i inš. Prysutnyja byli na źjezdach tak-ža i wysokija ūradoŭcy administracyjnija, jak pawiatowyja tak i wajawodzkija.

Pry takim składzie učasnikaŭ źjezdu zaŭsiody možna być peŭnym, što padadzienija inicyjatarami sprawy na źjezdzie buduć pryniaty biez spraciwu.

Tak jano j było. Hminnyja ūradoŭcy źje-

Łatyski ūrad mocna ciapier stupiŭ na darohu polska-łatwijskaha zbliżeńnia. Sam prezident Łatwijskaj respubliki byŭ na adkryćci T-wa polska-łatwijskaha zbliżeńnia. Polski ūrad iznoŭ stała imkniecca da nawiazańnia dobrych adnosin z Łatwijaj, kab hetakim čynam akrużyć źnienawidžanuju Litwu i kab paddziaŭać polskija ūplywy na kolišnich „Inflantach polskich“ h. zn. u Letgalii... Łatyšy przymajuc polskuju ruku, praciahnutuju praz Wilenski karydor da „Inflantaŭ polskich“ i paciskajuć jaje z wialikim zdawaleńniem, zabywajućysia, što susiedam bliżejšym dla ich jość nie palaki, a pahardžanyja biełarusy, z katorymi zaŭsiady prydziecca żyć u susiedztwie. Uważajem, što henaja palityka niekatorych łatwijskich kruhoŭ jość blizarukaja i moža być niekarysnaj dla ich nia tolki niekali, ale i ciapier.

A što-ż robiac našy biełarusy ū Łatwii? Kab užo być sprawiadliwym, treba adkazać, što susim mała, abo nawat i ničoha. Treba adznačyc toj sumny fakt, što ū niewialikaj horstki biełaruskaj intelihiencyi nia ma styčnaści z narodam, nia ma nijakaj dziejnej biełaruskaj arhanizacyi, katoraja-b uziła na słabie trud iści ū masy, uświedamlać ich i przyhataŭlać da dziaŭžaŭnaha żyćcia. Adziny pasoł biełaruski hram. Pihuleŭ-

chalisia, bolš słuchali, čymś sami hawaryli — i reżjehalisia. Ciapier pytańnie, na što ładziacca takija źjezdy? Ci tolki dzieła pierahladu biurokratycznaha aparatu samaŭradu? Jaki heta aparat, kożnamu, chto ūmieje hledzieć na sprawy krytyčna, dobra wiedamy. Heta byli źjezdy, jakija adbiwali żyćcio nie našaj wioski, ale „samaŭradawych“ i administracyjnych polskich kruhoŭ na našych ziemiach.
P. J.

Z życia amerykańskich biełarusaŭ.

(Ad našaha dapišćyka).

U niadzielu, 8 śnieźnia 1929 hodu ū Šy-kaho, Illynoj, adbyŭsia hadawy schod Biełaruskaha Nacyjanalnaha Sajuzu.

Na hetym schodzie ū pieršuju čarhu prawiedzieny byli wybary nowaha ūradu B. N. S. na 1930-ty hod. Staršynioju B. N. S. abranj — Jazep Waronka, skarbniak Makar Abłažej, pi-saram Ihnat Łabač; u rewizyjuju komisiju ūwajšli: Janka Čarapuk, Paŭluk Čopka i Walenty Trafimowič.

Dzieła taho, što ū B. N. S. ū apošni čas pačali ūstupać tyja biełarusy, jakija užo stali amerykanskimi hramadzaniami, na hetym schodzie pastanoŭlena źmianić i nazowu B. N. S. Nowaja nazowa hetaj — asiarodkawaj i kirujučaj biełaruskaj sprawaj u Amerycy—arhanizacyi budzie: Biełaruska-Amerykanski Nacyjanalny Sajuz, pa anhielsku: Whiterussian-American National Association. Adpawiednaje dapaŭnieńnie ū statucie B.-A.N.S. daduć prawa biełarusam (jak hramadzaniam Zlučanych Štataŭ, tak i emihrantam) wiaści nia tolki biełaruskiju, ale i amerykanskiju palityku, heta znača być bliżej da amerykanskaha hramadzkaha żyćcia. Jak wiedama, heta apošniaje značna pamahło ū svoj čas našym susiedziam: palakom, ličwinom, čechem i inšym u ich baračbie za niezaležnaść...

ski nia moža ūsludy pašpieć, dyj i jon, jak siab ra łatwijskaj sac.-demakratyčaj partyi, nia moža wystupić ad imia biełaruskich arhanizacyjaŭ, a wystupaje ad łatwijskaj palityčaj partyi, pramaŭlajućy pabiełarusku da biełarusaŭ. Druhija-ž biełaruskija dziejaćy nawat hetaha nia robiac i „kratajucca na miascoch“ zdabytych z łaski łatwijskaha ūradu.

A tymčasam sprawa wymahaje pracy. Spis nie za harami. Treba arhanizawacca, iści ū narod, uświedamlać jaho, padhataŭlać da stojkaha zmahańnia z upływami palakoŭ i rasiejcaŭ, katoryja (asabliwa apošniaja paśła źjezdu ū Režycy 27.XII min. h.) b rucca da wynaradaŭliwańnia prawas-jaŭnych biełarusaŭ nie nažarty, što palaki z biełarusami—katalikami užo robiac daŭno. Treba pomnić, što i rawańnie Biełaruskaha addziełu pry ministerst-e aświety ū Łatwii zahrožana, što jaho mohuć skasawać, kali nie zapišacca biełarusami 2 proc. usiaho žycharstwa Łatwii, (ciapier biełarusaŭ naličywajuć 2,8 proc.), a kali skasujuć, dyk hałoŭnaja wina za heta spadzie na tych biełaruskich dziejaćoŭ u Łatwii, katoryja swajej pracaj mahli hetamu pieraškodzić, ale nie pieraškodzili.

126017

Dalej, — dzieła tego, što ū apošni čas u Amerycy — rasiejskija manarchistyja (štomieśiaćnik „Maskwa“ — ū Šykaho), kamunistyja (tydniowik „Nowy Mir — ū Nju-Jorku) j anarchistyja (časopiś „Rasswiet“ — u Šykaho) padniali zaŭziaty pachod proci biełaruskaje adradženčaje sprawy naahuł, — schod B.-A.N.S. pastanawiu pryńiać usie mahčymyja kroki, kab časopiś B.-A.N.S. — „Biełaruskaja Trybuna“ mahła wychodzić bolš rehularna, a tak sama — pakłapacicca, kab wypisać z Eŭropy formy (matrycy) biełaruskich literaŭ dzieła nabiralnych mašynaŭ. Praz niedostaću hetych formaŭ — tutaka, ū Šykaho, nielha ničoha drukawać u biełaruskaj mowie (usie raniejšyja sproby ū hetym kirunku mieli wypadkowy charakter). Čarhowy numer („kaladny“) „Biełaruskaje Trybuny“ užo addany ū druk.

Dziela dapamohi biełaruskaj sprawie ū Zachodniaj Biełarusi — pastanoŭlena zrabieć u bliżejšy čas wialikaje dabračynnaje ihryšča, kab sabrać hrošy na dapamohu palityčnym wiaźniom u Polšcy j sirotam u biełaruskich školach i prytułkach. Ihryšča heta adbudziecca 16 lutaha 1930 hodu ū adnej z najbolšych — siarod biełaruskaha rassialeńnia ū Šykaho — zalaŭ — „Šonhofen“, dzie užo nia raz adbywalisia najwialikšyja biełaruskija koncerty j bali.

Praŭnym daradčykam B.-A.N.S. abrawy wiadomy ū Šykaho adwokat — Bahdan Pelechowič. Z druhich wiestak, datyčacych žyćcia biełarusau u Amerycy, treba adznačyć: 1) pierahowory z biełarusami hałoŭnaha ŭradu Usiaświenajaje Wystaŭki ū Šykaho (ū 1933 hadu) — rychtujemyje ū česć 100-lećcia najwialikšaha (pa abšaru) miesta ū šwiecie; amerykancy zažadali, kab byŭ utworany specyjalny Biełaruskij Wystawačny Kamitet; 2) utwareńnie pry Šykahoŭskaj Publičnaj Knižni — biełaruskaje sekcyi: pieršaja partyja biełaruskich knih z Miensku užo pryšla na adres: Chicago Public Library (Whiterussian Section). Dyrektor Knižni ū hutarcy z wašym dapisčykam zažadaŭ, kab tyja, chto dbaje ab biełaruskaj sekcyi Ch. P. L. nadsyłali bolš historyčnych, krajaznaŭčych, narodaznaŭčych, naahuł — nawukowych knihaŭ i prozy, jakija bolš čytajucca; wieršy, asabliwa maleniečkija „karlukowyja“ wydańni, — z mnohich pryčynaŭ nia majuč chodu.

Ale ab hetych i inšych sprawach — napišu druhim razam.

Adres Biełarуска-Амерыканскага Нациянальнага Саюза астаеца той самы:

Whiterussian National Ass'n.

P. O. Box 1241.

Chicago, Illinois. U. S. A.

Na hety adres i treba kirawać usiu poštu.

12 śnieжня 1929 hodu

Chicago, Illinois

Anton S-k.

Z hazet.

U abaronie Łuckiewiča.

„Kurjer Wilenski“ u Nr. 4 siol. h. pad za- hałoŭkam „Nowe przemiany w ruchu białoruskim“ wystupajućy ū abaronie Łuckiewičawaj „raboty“, padaje šmat čaho cikasawa.

Z hetaha artykułu dawiedywjemsia, što Janka Stankiewič usiož-tyki należa da Łuckiewičaŭskaj cheury, što pryšla na žmieniu Alaksiumkom, Paŭlukiewičam, Wałejšam i stwaryła defenzynaha charakteru hazetu „Наперад“. Choć, praŭda, heta reč zrazumiełaja. Janka Stankiewič zaŭsiody byŭ papichačom Łuckiewiča, ale jak-ža z „radikalizmam“, jakim przykrywaie nowuju aferu Łuckiewič? Praŭda, sam Łuckiewič dyk niekali choć „u štaninu byŭ ranieny“, a Janka Stankiewič wiadamy tolki z swajho dzikoha šawinizmu. Dyk jak? Anijak, widać tak treba. Načels-twa wiedaje, što robić.

Dalej, z taho-ż „Kur. Wil.“ dawiedywjemsia, što Łuckiewiča ciahnie nawat da P.P.S. (Polska Partyja Socjalistyčna), što jaho, Łuckiewiča hrupa, choć nikoha za saboj nia maje, tolki maleńkiju hrupku intelihiencyi, usio-ż jość „cennym układam da sużyćcia polska-biełaruskaha“ i ūreście, što „Наперад“ nie daje nijakich padstaŭ uwažać hrupu Łuckiewiča za „antypolskuju, ci za antydziaržaŭnuju“.

Ab usim hetym dobra wiedać. Hetak piša „Kurjer Wilenski“, jaki „trocha“ lepš za nas wiedaje ab Łuckiewiču i Janku Stankiewiču.

U kancy musim skazać, što hetaksama pisali polskija hazety ab usich byŭšych polonofilskadefenzyŭnych pačynańniach.

Da wiedama padpišczykaŭ i čytačou „B.-Krynicy“.

1. Wydawańnie „B. Krynicy“ ciapier wielmi doraha kaštuje. Nabor, papiera, druk i pierasyłka patrabuje šmat hrošaj. Hetyja hrošy žbirajucca z achwiar na hazetu i z płaty za jaje. Tymčasam nia usie našy čytačy rupiacca akurata prysyłać naležnyja hrošy za hazetu, šmat chto hetym kryŭdzić našu hazetu.

2. Heta nie tasujecca da našych supracou-nikaŭ i karaspendentaŭ, jakija prysyłać u našu redakcyju staćci, karespandencyi i roznyja wiestki — my im hazetu pasyłali i budziem pasyłać, jak aplatu za ich pracu, nia wymahajućy ad ich nijakaj płaty. Uwažajem, što im naležycca ad nas udziačnaść.

3. Chto nia moža ciapier prysłać hrošaj, ale lubić našu hazetu i chacieŭby jaje atrymliwać, niachaj piša ū redakcyju piśmo. Redakcyja takija piśmy zaŭsiady biare pad uwahu i pawodle mahčymaści starajecca spoŭnić prošbu.

Dyk hramadzianie, adhukniciesia na našu prošbu, chto z hrašyma, chto z karespandencyjaj, chto z piśmom!

Hrošy, piśmy, karaspandencyi prysyłajcie na adres: Wilno, ul. Ludwisarska 1—19 „B. Krynica“.

Z biełaruskaha žyćcia.

PAD POLŠCAJ.

Zaniatki ū Wil. Bieł. Himnazii paśla światočnaha kaladnaha pierarywu, pačalisia ad 10 h. m.

Nabaženstwy dla biełarusau-katalikoŭ u kaściele św. Mikałaja. Paśla karotkaha pierarywu, nabaženstwy dla biełarusau-katalikoŭ z kazańniami pabiełarusku pačalisia ū niadzielu 12 h. m. i buduć adbywacca, jak zaŭsiody byli, a hadzinie 10 ranicy koźnaj niadzieli i świata.

Kanfiskata „Сьвітаньня“. Pa zahadu Wil. Haradzkoħa Starasty skanfiskawany Nr. 1 biełaruskaj časopisi „Сьвітаньня“.

Z RADAWAJ BIEŁARUSI.

Za pabožnaść na Safoŭki! U Barysauškim pawiecie, kala wioski Rapotnički, komunistyčnyja ŭłady wykryli tajnuju maleniečkiju carkoŭku, ukrytuju ū starych wajennych akopach, astaŭšychsia pa wajnie.

Kali ahienty komunistyčnaj ŭłady žjawilisia ū tuju carkoŭku, tam adbywałasia nabaženstwa, jakoje adpraŭlaŭ świaščeńnik. Carkoŭka była napoŭniena narodam. Komunistyčnyja ahienty, prawieryšy dakumanty, aryštawali 45 asob razam z świaščeńnikom i usich sasłali na Saławieckija astrawy ū ssylku. Carkoŭku apiáčatali.

Śpiašać komunizawać sialan. Ŭłady S.S.R.R. šparka prawodziac kolektywizacyju sialanskich haspadarak u rajonach.

Dahetul zkolektywizawali niekatoryja rajony užo całkom, Klimawicki ū 90 proc., rešta kala 60 proc.

„Звязда“ z 26 śnieжня minulaħa hodu žalicca, što sialanie nia choćuć zdawać u kaħasy żywioly, ale pierad prymusowym swaim ustupleńniem starajucca jaje pradać razam z druhim inwentaram.

U Babrujščynie zabaranili zbywać żywioly idućym u kaħasy, sialanie tam pačali rezać dojnnych karoŭ na miasa.

U nowazasnawanyja kaħasy budzie prysłana 600 rabočych z roznych fabryk, pierawažna z hlybi Rasiei (z Niźniaħa-Noŭharadu i dr. haradoŭ). Rabočyja hetyja majuč zaniać kiraŭničyja stanowišcy ū nowych kaħasach. Widać, biełarusam nie dawierajuć.

U dadatku, „dobra-ż“ musić hetyja fabryčnyja rabočyja buduć kirawać ziemlarobskimi kaħasami!

BIEŁARUSY U FRANCYI.

Pačatak biełaruskaj arhanizacyi ū Bollviller. U Francyju, jak wiedama, mnoħa wye-mihrawala biełarusau, šukajućy pracy, z przyčyny ciažkoha ekanamičnaha pałažeńnia ū kraju. Naš karespendent-emihrant pawiedamlaje nas, što ū Bollviller znachodzicca nimała biełarusau emihrantaŭ z Zachodniaje Biełarusi: Wilenščyny i Nawahradčyny. Emihranty biełarusy ū Bollviller prystupajuć da sarhanizawańnia biełaruskaj emihrantskaj arhanizacyi, jakaja maje nawiazać su wiaź z biełaruskimi nacyjanalnymi arhanizacyja

Dr. St. Hrynkievič.

Nieabchodnaść uzhadawańnia narodu.

(Praciah, hl. „B. K.“ Nr. 38 za 1929 h.)

Narod — arhanizm żywy. Jahonyja dačasnyja mety, imknieńnie da ździejśnieńnia ich, sposab wonkawaje i ūnutranaje reakcyi, dumki štodziennyja — zusim nie adnolkawy ū praciahu historyčnych padziejaŭ. Žyćcio samo — heta byccam raka, jakaja biazupynna ciače. Narody ū žyćci, u historyi — heta paasobnyja twory, jakija majuč swaje peryjady dohistoryčnyja, paru embryjalnaha rozwoju, potom dziciačyja hady, paru junactwa, mament dašpiawańnia, paśla jakoha prychodzić dzień, kali narod — adzinka świadoma addaje zdabytyja sobskim paznańniem, na sobskim šlachy, bahaćci ū skarbnicu suświenajaje kultury. Abmien cennaściami kulturnymi byŭ zaŭsiody, uwa usich peryjadach rozwoju žyćcia narodnaha. U apošnim bahaćcie swajo addajecca na karystańnie druhim świadoma, chacia i heta nie biaz sobskaje karyści biazumoŭna.

Niama niwodnaje pary ū rozwoju, kali-b nia treba byŭ ūzhadoŭwać narodu. Ci heta mahčyma?

Narod heta hramada ludziej i jašče „niešta“. I henaje „niešta“ — heta nia tolki mowa, supolnaja terytoryja, relihija, heta nia tolki asabliwaści wonkawaja ci psycholohičnyja. Henaje „niešta“ — heta duša narodu, rozum jahony,

wola świedamaja i niaświedamaja. I woś, dzia-kujućy hetamu niewahowamu (imponderabili) „niešta“, narod żywie, raźwiewajecca, praz hetaje „niešta“, jon žjaŭlaecca duchowaju sucelnaściu. Uzhadawać, padniać na wyżejšuju maralnuju stupień mahčyma tolki sucelnaść duchowuju, bo adzinka z sucelnaściu duchowaj zaŭsiody, chutčej ci paźniej, moža ūstać świadoma i jsci samastojna wybranyj šlacham. I narod biazumoŭna ū adnym z peryjadaŭ pačynaje świadoma ūzhadoŭwać u sabie narod. I niama supiareč-naści ū tym, kali kažu, što narod uzhadowaje narod, bo nia tolki z nacyjanalnaści, jon wyrastaje na narod praz świedamaje dziejańnie, jak z čarwiačka matyl. Hlańma na paadzinočnaha čaławieka. Čaławiek — adzinka ūzhadoŭwaje ū sabie čaławieka zaŭsiody, aź pakul apošni raz nia dychnie, zusim nie zaležna ad roŭnia intelektualnaha i maralnaha. A ci byŭ čaławiek čaławiekom, kali świadoma nie pracawaŭ nad saboju?

Nia my wybrali paru, jak adzinki, kab naradzicca; niezaležna ad nas lučyli my na ūłońnie hetkaje, nia jnakšaje rasy, kultury, narodu. Adnolkawa z hetym jak choćki — nia choćki żywiem my ū chryścijanstwie i kultury, jakaja z jaho pačalasia, usmoktawajem ad pačatku usie prajawy jejnyja, adnačasna ūłońnie našaje najbliżejšaje minuŭšy abchapiwaje nas stulna, kab pakinuć na zaŭsiody swaju piačać. I nachyli,

imknieńni, abyčaj, asabliwaści, dobryja j blahija našych pradziadaŭ — heta padwalina užo hatowaja, na jakoj zakładywajem my zrub sobskaha žyćcia. Stulnaja zlučnaść wiaža adzinku z sucelnaściu — narodam. Z henaje stulnaści wywodzim pajmo samastojnaje psychiki narodnaje. Z samastojnaści psychiki, chutčej ci paźniej, šlach idzie da świadomaści swaje apryčanaści.

Adnača nie dawoli jašče samoha faktu pasyŭnaha pryznańnia apryčanaści dy nat' świedomaści. I świedamaść bywaje pasyŭnaja. Wielmi šmat značyć u žyćci adzinki pryznańnie takoha ci jnakšaha faktu, jakija chawajuć u sabie žarało wialikich počawaŭ. Świedamaść nacyjanalna-ja — heta adzin z hetakich faktaŭ. Nia usim dawoli samoho pryznańnia. Tolki ū nialikich adzinak, u adnym pakaleńni, u danym mamencie świedamaść chawaje ū sabie adnačasna i metu apošniuju i sposaby da ździejśnieńnia jaje; dla ich świedomaści — heta krynica ūsajaje dziejań-ci. Heta wialikija wołaty, jakija ū niawiedamy nikomu sposab, wielmi časta i im samym, prajšli praz usie stupieni ūzhadawańnia nacyjanalna-ħa. Henyja adzinki wiaduć narod, biaz ich nat' možna kazać, što niama narodu.

Pobač z adzinkami stajać masy. Kali jany samyja paznali świadoma swaju apryčonaść, ci słowy adzinak byli tym šturškom, jaki kranuŭ ciaciwu ichnaha narodnaha pačućcia, a strała aź zaświstała daloka ū pawietry... dyk kažu, što

mi ū kraju i arhanizawać bielaruskich emihrantu ū wakolicach Bollviller. Inicyjatory hetaj arhanizacyi wypisywajuc „B. Krynicu“ bielaruskija kniżki z kraju i ładziać amatarski bielaruski teatr.

Jak bačym, našy emihranty ū Francyi razumiejuć, što treba bielarusam arhanizawacca i na čużynie.

Z Litoŭskaha žyćcia.

Z NIEZALEŻNAJ LITWY.

Żjezd ahulnalitoŭskaha sajuzu abarony matak i dziaciej. 4-ha studnia siol. h. i ū dniach nastupnych adbyŭsia ū Koŭnie ahulnalitoŭski žjezd sajuzu abarony matkaŭ i dziaciej.

Staršynioju žjezdu byŭ dr. Grinius, byŭšy Prezydent Litwy. Prysutnych było 80 delehataŭ z Koŭny i z prawincyi, a tak-ža niamala haściej. Narady žjezdu atkryła żonka staršyni ministraŭ pani Tubelisicha, a tak-ža zrabila dakład ab dziejnaści miżnarodnaha i litoŭskaha sajuzu abarony matak i dziaciej. Žjezd atrymaŭ šmat prywitalnych telehramaŭ z usiaho świetu.

Abjadnańnie litoŭskich chryścijanskich časopisiaŭ. Jak dawiedywajemsia z litoŭskich hazet, u Koŭnie siarod wydaŭcoŭ litoŭskich chryścijanskich časopisiaŭ paŭstała dumka wydawiectwy hetych časopisiaŭ abjadnać u wadno. Dumka heta mnohim wydaŭcom padabałasia. Užo pačalisia miż imi pierahawory. Pradusim dumajuć załażyć supolnaje biura administracyi i ekspedycyi. Užo heta dość niamala aščadnaści.

Z LITWY PAD POLŠČAJ.

Światkawańnie 500-lećcia śmierci Witaŭta. 500-lećcie śmierci Wial. Kn. Litoŭskaha Witaŭta, jakoje prypadae ū sioletnim hodzie, Litoŭcy ū Wilni i ū Wilenščynie rychtujucca należna adświatkawać. Urad T-wa Św. Kazimira wydaŭ adozwu da swaich arhanizacyjaŭ, u jakoj prypaminaje wialikija zasłuhi Witaŭta dla narodu, horača zaklikaje ich da światkawańnia hetaj narodnaj uračystaści, ładziaćy adpawiednyja akademii, schody, lekcyi, chory i t. p.

Čytnia T-wa św. Kazimira. Urad T-wa św. Kazimira niadaŭna adčyniŭ publičnuju čytniu. Jak dawiedywajemsia, čytnia raźwiwacca duża pamysna. Prychodziać nowyja ludzi, a tak-ža časta prybywajuc u čytniu nowyja knihi. Čytnia mieścicca ū Wilni na Wialikaj wulicy Nr. 12 — 1.

Z Polšcy.

Pasiedźańnie Sojmu, pašla utwareńnia nowaha uradu, pačalosia 10 h. m. z prahramaj: pieršaje čytańnie mnohich projektaŭ rasparadžeńniaŭ ab dadatkowych kredytach na sioletni budżetny hod i razhlad mnohich inšych prapazyacyjaŭ.

U čaście pierarywu sojmawych pasiedźańniaŭ pracawali sojmawyja komisii: — budżetnaja i dzieła rassledawańnia awantury zdaryŭšaŭsia

dnia 31 kastryčnika min. h. u čaście adkryćcia pasiedźańnia Sojmu. Na čarhowych pasiedźańniach Sojmu wyniki pracy hetych sojmawych komisijaŭ buduć pradstaŭleny na plenum Sojmu.

Zabastoŭka ū Łodzi, jakaja trywaje užo dwa tydni, pašyrajecca. Zabastoŭka pačalasia z pryčyny admowy pramyśloŭcaŭ padwyšć robotnikom płatu. Śpiarša zabastawała 1500 robotnikaŭ, a ciapier bastuje 6000 robotnikaŭ.

50 miestas pahrażaje bankroctwa. Waršaŭskaja hazeta „Kurjer Czerwony“ piša, što kala 50 polskich miestas (haradoŭ) znachodzicca prad bankroctwam. U nieskalkich wypadkach na miestasuwu majemaść nałożany aryšt. U adnym mieście zachodniaj Polšcy pracuńniki užo ū praciehu nieskalkich miesiacaŭ nie atrymliwajuc pensii.

Waršaŭskija nataryjušy prosiać na pomać palicyju dzieła ŭtrymańnia ū ichnich kantorach paradku. Swaje prošby nataryjusy matywujuc tym, što wialiki lik zaprasteawanych wekselaŭ wyklikaje wialiki napłyŭ ludziej u ichnyja biury, zapaŭniajućy pamieščańni biuraŭ, kalidory, a nawat i prachody ū bramach. Siarod klientuŭ uzdymajucca łajanki za kalejku, jakija dachodziać časta da bojki.

Jak widać, dyk u Waršawie šmat ludziej żywie ū kredyt.

Zdorawa wypili. Polskija hazety ciešacca, što dzień 27 śnieźnia 1929 h. prynios polskamu skarbu 7 milionaŭ zł. z harełačnaha manapolu. Nad hetakaj prajawaj treba sumawać, a nia ciešycca.

1200 robotnikaŭ astalisia biaz pracy, bo 14 bielastockich sukonnnych fabryk spynili robotu z pryčyny haspadarčaha kryzysu.

Na Ślonsku lik biezrobotnych pabolaŭ ad 19 da 25 śnieźnia min. h. na 2791 i naličywjacca ciapier 15805 asob biezrobotnych.

Biezrobotnych u Polšcy za apošni tydzień śnieźnia min. h. naličyli 186.427. Lik heny ū paraŭnańni z papiarednim padličeńniem pawialičyŭsia na 12.733.

Z zahranicy.

Jašče ūsio zalečywajuc wajennyja rany. U hetym miesiacy ū Hazie (Halandyja) pačalasia konferencyja wialikich dziaŭzaŭ, prymajućych učasć ū suświetnaj wajnie — pieramožcaŭ z pieramožanaj Niamieččynaj. Takaja-ž konferencyja adbyłasia taksama ū Hazie, miesiacaŭ 5 tamu. Jak na pieršaj konferencyi, tak i ciapier, abhawarywajucca sprawy wajennych daŭhoŭ.

Indyja damahajeccia niezależnaści. Nadowiaćy adbyŭsia ū Indyi ūsieindyjski nacyjanalny kanhres. Na hetym kanhresie pastanoŭlena ū dzień 25 h. m., pa ūsiej Indyi naładzić mnohaludnyja demonstracyi z damahańniem poŭnaj niezależnaści Indyi.

Anhielskija palityčnyja kruhi hetaj prajawaŭ indyjskaha nacyjanalnaha ruchu duża mocna zaniepakailisia.

Londanskija hazety pryznajuc, što pałažeń-

nie ū Indyi mocna pahrażaje Anhlui. Hazeta „Observer“ nazywaje pawadyra indyjskaha nacyjanalnaha ruchu — Handi „azijackim Leninam“ i zajaŭlaje, što małaja jość nadzieja, kab Handi stanuŭ na ślach prymireńnia z Anhluijaj.

Pry hetym nie ad rečy budzie skazać i toje, što Handi ad swajho narodu, za jahonuju narodnickuju pracu, atrymaŭ tytuł „machatma“, jaki indyjcy nadajuc najwialikšym ludziam swajej sprawy. U wačoch indyjcaŭ „machatma“ žjaŭlajeccia skarej światym čymś palityčnym dziejačom. Dyk i ničoha dziŭnaha, što anhielskija palityčnyja kruhi žwiartajuc wialikuju ŭwahu na pawadyra indyjskaha nacyjanalnaha ruchu Handi, jaki staŭsia ideałam usiaho indyjskaha narodu, a ideałam Handi jość poŭnaja niezależnaść Indyi.

U S.S.R.R. Balšawiki ū apošnija časy prystupili da zawoźdańnia kamuny na ūsim abšary S.S. R.R. Najhorš balšawikam spraŭlacca z sialanstwam, jakoje ū kamunu — kałhasy i saŭhasy prychozicca zahaniać siłaj.

Žudasna wyhladaje hety pierahon sialan z ŭłasnych haspadarak na haspadarku kamunistyčnuju — kałhasnuju abo saŭhasnuju. Ad sialan zabirajuc uwieś dabytak, pierawodziać u adno miejsca, a siemji, kab prywučyc da žyćcia ū kamunie, pamiaščajuc u adnym, specyjalna pryhatawanym baraku. Dzieciej ad bačkoŭ, pakulšto nie adlučajuc, ale kažuć, što prydzie čas, kali ūsiech dzieciej addzielać ad bačkoŭ u asobnyja „hadaŭlanyja“ jašli. Sialanie, nie pierahnanyja ū kamunu, bačacy, što pierahaniajućy ū kamunu zabirajuc uwieś żywy inwentar u kałhasy razam z siemjami — režuć nawat dojnnych karoŭ na miasa, nia bačacy nijakaha ratunku ad kamuny, chočacy samym skarystać z swajej majemaści. Balšawiki pačali hrazić niepryniaćciem u kałhasy biez karoŭ, reč zrazumiełaja, zabrauŭszy ziamlu ū kamunu.

Pałažeńnie stwarajeccia biazwychadnaje. Zdarajucca wypadki, što balšawiki, zabrauŭszy ziamlu i żywiołu ū kamunu, u kałhas niekatorych nia prymajuc, a heta tych, jakija atrymali ū balšewii sawiecki tytuł „kułaka“. A „kułak“ — heta toj haspadar, jaki, haspadaracy na swaim kawałku ziamli, mieŭ swajho chleba ad nowaha da nowaha.

Užo balšawikom spatrebilisia i carkoŭnyja zwany, jakija pastanoŭlena pazdymać z zwanicaŭ i pierapławić na patreby sawieckaje dziaŭzawy. Komunisty matywujuc swaju hetu pastanowu tym, što zwoniaćy ū cerkwach pieraskadžajuc robotnikom spać, a kamunistyčnym pracuńnikom pracawać u biurach. Reč zrazumiełaja, što carkoŭnyja zwany balšawickim zaprawilam žjaŭlajucca łakomym kusočkam, bo užo abličyli, što z hetaj rekwiwicyi carkoŭnych zwanoŭ buduć mieć jakich 30.000.000 rub. dachodu. A hrošy im patrebnyja, pieraważna, na ahi-tacyju zahranicaj.

Umiejuc balšawiki rabić swaje intaresy i na inhiermanłandcach, jakich wysylajuc z Karelii ū hlyb archanhielskich lasoŭ na sŭylku byccam tolki za toje, što jany praciwacca dabrawolna jsci ū kamunu — kołchozy, a tymčasam, jak wyjašnjajeccia sprawa, dyk nia tak jość i hetaja sŭylka niaščasných inhiermanłandcaŭ u archanhielskija lasy padyktawana balšawickim zaprawilam ichniaj ekanamičnajej palitykaj.

Los karelskich sialan byŭ wyrašany jašče ūpierad, pakul balšawiki prystupili da pierahonu sialan u kamunu. Wyjaśniłasia, što balšawickija ūłady nia zmohuc wykanać najomnym trudom wialikaj dastawy ū Anhlui lasnoha materjału, jaki jany zhadzilisia dastawić za wielmi małuju canu. Balšawiki pastanawili wysłać u tyja lasy inhiermanłandcaŭ na sŭylku, byccam, jak pracuńnikaŭ sawieckaha stroju i wykarystać ich u hetaj eksploatacyi lesu biazpłatna, jak sasłanych prastupnikaŭ. Užo „zmahary z niawolnictwam“ wysłali ū archanhielskija puščy 20 tysiać karelskich sialan, jakich zrabili niawolnikami balšawickaha kapitału, ale, jak dawiedywajeccia zahranicnaja presa, balšawicki urad hetym likam niawolnikaŭ na eksploatacyju lesu dla Anhlui nie ahrańičywjacca i starajeccia dawiaści ližbu niawolnikaŭ u archanhielskich lasoch da 100 tysiać asob.

niezależna ad pryčyny, jakaja skałychnuła masu z drymoty, treba joj uzhadawać jejnuju świedamaść, treba hadawać narod u narodzie.

* * *

I nia budziem dziwicca, kali šmat chto z žaŭnieraŭ našych nia strywaje nacisku „wora-haŭ“ wonkawych i wonutrynych. Nia budziem dziwicca, kažu, adnača škadawać zaŭsiody budziem wielmi. Heta žaŭniery ščyryja, tolki nia zmohuc, nia ūmiejuc zmahacca pry našych umowach. Umowy wielmi ciazkija. Niamahat rehularnych armijaŭ, niamahat ū nas bahataha skarbu, dzie možna-b było pasilkawacca strawaju dla fizyčnych sił.

Ludzi, jakija adchililisia, pačali dumać krychu jnakšymi katehoryjami, bačyli ūmowy życiowyja ū druhich lepšyja, ūmowy życia lahčejšaha, pryhažejšaha, nia strywali ū zmahańni pry nas. U nas praca adkaznaja pry mała ci niamahat wiadomych i pryznanych wołataŭ, prožwiščau, aŭtarytetaŭ, na jakich padčas možna było-b spynicca. Ideja, zlučanaja z prožwiščam, masam prydaajeccia bolš żywoju. Mahčyma, što žyćcio ū budučynie pakinie nam prožwiščy.

Kali niamahat aŭluna pryznanych pawadyroŭ, dyk zmahańnie šmat ciaziejšaje. Wielmi ciazkaja taja dyscyplina, katoraja nia maje za sabaju afi-

cyjalnaha aŭtarytetu. Kožnaja demokratyčnaja ūstanowa, demokratyčny ład — wymahajac ad chaŭruśnikaŭ bolšaje świedamaści, bolšaha rozumu, bolšaha zrazumieńnia, čymsia ład taki, dzie jość zahad nakiniety, dzie adzinka abo spaŭniaje abo nie, a sama daničoha nia imkniecca. Dzieła taho da ładu demakratyčnaha treba peŭnaje padhatoŭki, jak da ładu, jaki apirajeccia na raŭnie nie adzinki, a na rozumie i woli narodu. Nia treba dakazwać, što taki ład bole trywałki čym toj, jaki apirajeccia na aŭtarytecie, bo aŭtarytet minaje, a narod astajeccia. Dyk da demakratyčnaha ładu pawinna być nakirowana ūzhadawańnie narodu, narod, jaki nia maje ahulna pryznanych aŭtarytetaŭ, musić užo sam pa swajej natury idzie da demakratyčnaha ładu.

Da našaha zmahańnia za narod nam treba supracuńnictwa masaŭ, nia tolki kab jany zjawili ab swajoj świadomaści, ale kab dziejna prajawili jaje. Tolki tady, kali narod spačatku ū swaich adzinkach buduć ūzhadoŭwany biazupynna, a potom buduć samaŭzhadoŭwacca, što raz mienš buduć „biazwiernych“, tych, što sumlawajucca i raścieruśwajucca ū zmahańni, abo iduć na službu da čużyncaŭ.

Kaniec.

U Nr. 1 1930 h. „Biel. Krynicy“ u častcy numaroŭ u addziela „Z hazet“ (Wodhuki 400-lećcia Litoŭskaha Statutu) u 11-ym radku žwierchu praz niedahlad karektara nadrukawana: twor bielaruski, a treba — twor wyklučna bielaruski.

Piśmo ũ Redakcyju.

Da wiedama Bielaruskaha Hramadźianstwa.

Z pryčyny „Korespondencyi z Prahi“, napisanej hramadźianinam „Zubrowičam“ i nadrukowanej u bielarskaj časopisi „Наперад“ № 2, u jakoj pamjż inšym znachodzimo skaz „Zadańniem bielarskaha hramadźianstwa zaraz jość... pryniaćcie aktyŭnaha ũdziełu u rasšyreńni stworaŭnaha ũžo bielarskaha archiwu“... my, niżej padpisanyja, wy konywajućy zahad ahulnaha schodu „Bielarskaj Rady ũ Prazie z dnia 30.XII.1929 h., majemo čeść zaklikaci bielarskaje Hramadźianstwa pakulšto, da času kančatkawaha wyšwiatleńnia praŭnaha stanu bielarskaha archiwu ũ Prazie, strymacca z pasyłańniem archiŭnych materjałaŭ. Kančatkawaje wyšwiatleńnie praŭnaha stanu bielarskaha archiwu (padpisańnie abo niepadpisańnie prezydyumam „Bielarskaje Rady“ umowy z adpawiednaju ũładaju) nastupić u najbliżejšym časye, ab čym zaraz-ža pawiedamim bielarskaje Hramadźianstwa. Pradbačacy mahčymaść abhawarywańnia sprawy bielarskaha archiwu ũ Prazie roznyimi anonimnymi, pseŭdonimnymi i kryptonymnymi asobami ũ bielarskaj presie, jakija, peŭna, buduć hladzieć na sprawu z punktu swaje dumki i ũražańnia, prosimo Hramadźian dobraje woli kirawacca informacyjami z podpisanymi niżej padpisanymi. Hetyja informacyi buduć wyrażeńniem litery pastanowy ahulnaha schodu „Bielarskaje Rady“ z dnia 30.XII.1929 h., ad jakaje ni ũ wodnym wypadku ani na krok nia buduć adstuplena.

Bielarskaja Rada ũ Prazie.

M. Wieršynin Fr. Hryškiewič
Starš. Biel. Rady w.-staršynia
M. Wituška I. Śłanieŭski
skarbn. i sekret. kand. siabr.

Praha, 31.XII.1929 h.

„Dzieńniku Wilenskamu“.

Niby T-wa „Praświeta“ załoŭžanaje byŭšymi polonofilami na čale z Paŭlukiewičam, pierajšo ũ ruki Wiarnikoŭskaha. Hety, adŭżyšy swoj wiek staryčok, choča jašče prysłuŭżycca i papaści ũ łasku swaich panoŭ, jakim tak niadaŭna słuŭŭŭ i ad jakich jamu niešta kapała ũ kamizelku. I choć adzin adzinusieŭki astaŭsia ũ hetaj niby „Praświecie“, maje śmiełaść „wynosić“ roznyja śmiešnyja rezalucyi nia tolki ũ sprawach bielarskich, ale i ũ sprawach polskaj mižnarodnaj palityki, naprykład, kab addać Polšcy ũsie byŭšyja niamieckija kalonii.

Usia wilenskaja polskaja presa, znajućy Wiernikoŭskaha i jaho „Praświtu“ i nia choćućy kampramitawacca, nawat uwahi nie zwaročyŭaje na henyja rezolucyi adŭżyšaha swoj wiek staryčka — aproč tolki „Dzieńnika Wilenskaha“. Hetaj endeckaj hazecinie widać wielmi padabajucca rezalucyi Wiernikoŭskaha, jon koŭnuju hłupieŭkuju rezalucyju pamiaščaje, jak holas niejkaha bielarskaha T-wa „Praświeta“. Hetym „Dz. Wil.“ rassiawaje bałamutnyja wiestki i ũwodzie polskaje hramadźianstwa ũ abman. Staraja wyprabawanaja „Dz. Wil.“ darohal

Endecki „Dz. Wil.“ amal u koŭnym numary, infarmujućy swaich čytačou ab bielarusach, starajecca ũmowić, što bielarski ruch — heta rabota komunistyčnaja.

Dahadŭžajućy swajej nienawiści da ũsiaho, što jość bielarskaje, „Dz. Wil.“ nia tolki pierakrućyŭaje wiestki ab bielarusach tak, kab jany byli padobnyja da bałšawizmu, ale nawat ich prydumyŭaje.

Hadoŭ sa dwa tamu, stalar Turkiewič wyjechaŭ z Wilni ũ Miensk, prosta šukajućy pracy, a „Dz. Wil.“ dawiedaŭsia ab hetym tolki ciapier i pačaŭ hetaj wiestkaj malawać bielarsaŭ na kamunistaŭ.

Užo ab hetym Turkiewiču „Dz. Wil.“ piša aŭ druhi raz. Pieršy raz pišaŭ jon, što „Turkoŭski“ byŭ redaktaram niejkaj bielarskaj hazety i ũciok u Miensk, a druhi raz u Nr. 7 (10 I. 30) pierakrućyŭajućy Turkiewiča z Turkoŭskaha na „Torkiewiča“ piša, što jon byŭ redaktaram „Biel.-Krynicy“ i ũciok u Miensk.

Woš-ža zajaŭlajem, što ani Turkoŭski, ani Torkiewič, ani sapraŭdny Turkiewič redaktaram „Biel.-Krynicy“ nikoli nia byŭ, a wiestka „Dz. Wil.“ jość zwyčajnaj čornasociennaj wydumkaj.

DA NAS PIŠUĆ.

JAK U NAS ZAKŁADALI „KOŁO MŁODZIEŻY POLSKIEJ“.

w. Jatra, Nawahradzkaha paw. U našaj wioscy nima nijakaj arhanizacyi, ale bielarskaja świedamaść pašyrajacca. Ale jak kaŭa bielarskaja prykazka — biada pa biadzie, jak pa nitacy idzie, tak i pieraškoda pašyrańniu ũ našaj wioscy bielarskaj świedamaści idzie, jak pa nitacy. A było heta woš tak.

Niejak nia tak daŭno pryjechaŭ u našu wiosku niejki pan instruktar „Kulek Młodzieży Polskiej“ i zahadaŭ sołtysu sklikać schod moładzi. Sołtys „prykaz“ spoŭniŭ, zahadywajućy ũsim maładym sabracca ũ szkołu. Škoła ũ nas polskaja. Na schod moładzi pryjšło wielmi mała, a pačuŭšy, čym heta pachnie, paŭciakali j tyja. Instruktar bačacy, što piwa nie ũ pieraliŭki, pa biech pa wioscy sam. Chodziaćy ad chaty da chaty nahawarywaŭ, što budzie wućyć hadoŭli kurej i jak sadzić bulbu. Sabralisia niekatoryja ũ szkołu iznoŭ.

Tady pan instruktar dawaj zapisywać u „kułko“, zapisaŭ i niepaŭnaletnich. Niechapiła adnak da liku i niepaŭnaletnich, dyk zapisaŭ i tych, katoryja ũciakli, prykladam S. i H. Juškiewičaŭ. Takim sposabam „Kulek Młodzieży Polskiej“ złapili. Nazaŭtra bačym — pa wioscy ũžo chodźć chłopčuk, jakoha prazwali „sabačka“ i namaŭlaje zapisywacca ũ „kułko“. Heta byŭ „prezes“.

Hety „prezes“ tumačyŭ inšym, što jon užo jość staršym nad usimi i jaho pawinny ũsie słuhać. Reč zrazumiełaja, što hetakaje tumačeńnie „prezesa“ — chłopčuka narabiła na ũsiu wiosku śmiechu i źleplanaje „kułko“ tak i razwalila nia skleŭšysia.

Darahaja moładź, jak widać, užo patreba ũ našaj wioscy arhanizacyja moładzi, ale bielarskaja, dyk pastarajemsia wypisać hazetu bielarskaj moładzi „Шлях Младзёй“ — Wilnia Zawalnaja 6—10, a jana Ciabie nawućyć jak zarhanizawacca. Pieramoŭžany.

AB PARSIUČKU BIAZ PAŠPARTU I SAROKAWAJ PALITYČNAJ PRACY.

Traby, Wałoŭžynskaha paw. Niatak daŭno ũ nas na rynku palicyjanty załawili ũ Al. Hraŭ. z Juraciškaj hminy parsiuka biaz pašpartu (świadectwa pochodzenia) i spisali na Hraŭ. pratakół. Parsiuka taho Hraŭ. pradaŭ za 20 zł., a aštrafawali jaho, pawodle taho pratakółu, na 25 złotych.

Byŭšy Subotnicki wojt, a ciapier sanatar z „adzinki“ B.B. — Michał Saroka, razjaŭdŭžajućy pa hminach, nadtaŭ chwaliŭ ciapierašnja paradki. Chwaliŭ nawat i toje, što zahadywajuć bialić chaty znadworku. Heta — kazaŭ Saroka — jość dokazam ščyraj apieki ũradu nad našymi wioskami. Chacieŭ jon ab hetaj apiocy štości skazać i ũ nas na rynku, ale sialanie jamu kryknuli — lepš maŭćy i ničoha nie kaŭy. Jon, što praŭda, i pasłuhaŭ.

„B.KRYNICU“ ARCYBISKUP ZABARANIU ČYTAĆ KATALIKOM, A PRAWASŁAŬNYM ZABARANIAJE PAŠTAWIK U JAŻNIE

w. Fursy, Dzišnienskaha paw. Ja wypisywaju „B. Krynicu“ ũžo daŭno. Za minuly hod atrymaŭ tolki 9 numaroŭ. Ja dobra wiedaju, što ũ hetym wiŭna nie redakcyi „B. K.“, a pošty, bo mnie paštawik u Jaźnie zajawiŭ, što „Biel. Krynicu“ atrymliwać i čytać nia možna, jana zabaroniena katalickim arcybiskupam — katalikom, a ja prawasłaŭny, dyk paštawik skazaŭ — usioroŭna nia možna. Naleŭała-b, kab na heta była ŭzierniena ũwaha. U J.

AD REDAKCYI. Hetu sprawu skiroŭwajem da Dyrekcyi Pošt i Telehrafu ũ Wilni.

KRYCHU AB NAŠYCH HMINNYCH PARADKACH.

Juraciški, kala Lidy, Wałoŭžynskaha paw. Našaja hminnaja Rada ani trocha nia roŭnicca ad mnohich inšych u našym kraju. Wojt — heta poŭnapraŭny haspadar u hminie i maje nad saboj naćalniakaŭ tolki ũ pawiecie. Rada hminnaja — heta supracoŭniki wojta jamu ũ pomać.

Dyk woš tak i wiaducca hminnyja sprawy, jak zakamanduje wojt. Rada hminnaja ũchwaliŭaje toje, što zaprapanuje wojt, a kali-b i nie ũchwaliła tak jak zachoča wojt, dyk ũlada nadzorčaja skasuje pastanowu Rady i ũsio ũ paradku. Słowam, wojt naš užo nawućyŭsia, jak ciapier słuŭŭć, kab usio było ũ paradku: heta znać, tak, jak trebujecca ũładaj nadzorčaj — sta-

rostaw. Dyk woš ciapier u jaho ũsio „ũ paradku“ i sprawy jduć, jak pa maśle.

Ci treba było, ci nia treba — wypisali wahon bulby i wahon aŭsa — ũsio ũ paradku. Wysłaŭli kaho chacieli ũ Paznań na wystaŭku i choć heta kaštawała hminie 147 zł., a ci z hetaha toj, chto jeŭdźiŭ, choć krychu skarystaŭ i ci hetym padziałusia z płatnikami padatkaŭ, jakoje kamu dzieła — usio ũ paradku! Naznačyli 2-ch radnych u sanitarnuju komisiju, jakaja składałasia z 2-ch radnych i palicejskaha, abyła heta komisija pa wioskach, śpisała antysanitarnyja pratakoly na niekatorych sialan — i ũsio ũ paradku. Prychodziać ad starostwa štrafy-kary, nałoŭžanyja pawodle tych pratakolaŭ — wojt zyskiŭaje, abo kaŭa zyskiŭać sekwestratu — iznoŭ usio ũ paradku!

Załaŭyli „Kasu Stefčyka.“ Ludzi choćuć pazyčyć hrošaj, wiedama biednata, a wojt paradzicca z „swaimi“, daduć łaskawa kamu „według orzeczenia“ — dobra, nie daduć — „maŭčok“ i ŭalicca nima kudy — usio ũ paradku. Adnamu admowiać pazyčku zusim, a druhomu daduć i dobry kapšuk hrošaj, heta ichniaja sprawa — i ũsio ũ paradku.

Dyk woš jakija paradki ũ našaj hminie, što „ũsio ũ paradku“. Ale hetaje „ũsio ũ paradku“ nia zusim u paradku, bo sialanie z hetych „paradkaŭ“ čamuści niezdawoleny. M. A.

Z kraju.

Wybary ũ miestawuju radu ũ Maładečnie. Maładečna, jakaja da hetaha času ũwachodziła ũ skład Maładečanskaj hminy, atrymała dazwoł na asobnuju samaŭradawuju miestawuju (haradzkuju) adzinku. Dzieła hetaha ũ skorym časye adbuducca wybary ũ m. Maładečnie ũ Maładečanskaju miestawuju radu. Pradwybarnaja kampanija pačynajacca z 21 h. m.

Naleŭała-b, kab i Maładečanskija bielarusy wystawili swoj spisak u miestawuju radu.

Bandyty ũ maskach abraŭawali 3-ch kupcoŭ na darozie z Hancewič da Lachawič u Nawahradčynie. Bandyty, u noćy, kupcom zastupili darohu i pad pahrozaj śmierci przykazali łazycca na ziamlu, što kupcy byli zmušany wykonać. Tady bandyty wytrašili kupcom kišeni, zabrali, jakija znajšli hrošy, i niekatoryja tawary na furmancy, jakoj jechali kupcy i ũciakli ũ niawiedamym kierunku. Apamiataŭšysia kupcy, pajechali ũ miastečka i zajawili ũ palicyju. Palicyja wiadzie śledztwa. Abraŭawanyja kupcy raskazywajuć, što bandytaŭ było 4 ch i ũsie jany byli ũ maskach.

Nadzwyczajnaja zimowaja akazija!

Abminajcie pasrednikaŭ i pierakupšcykaŭ, nabywajcie tawary prosta z pieršaj krynicy, — na paławinu taniej, čym u wašych miascowašciach. Zaaščadŭajcie ciaŭka zapracawanyja hrošy, wydawanyja ũ wašych wakolicach, dyk atrymajecie ũ nas padwojnaju kolkaść tawaru. Cely komplekt tolki za 41 zł., jaki nadajecca dla koŭnaha domu, a imienna: 3 mtr. waŭnianaha bastonu padw. šyryn. na elehancskaje muŭskoje ũbrańnie, abo palto damskaje (koler wodle ŭadańnia) 3 mtr. markizy — tawar pušny i miakki na pieknuju i ciopłuju sukniu damsk. (jakija choćuć kolery), 1 daskanalnaja trykotawaja, zimowaja kašula muŭskaja, abo ŭanockaja, 2 mtr. barchanu na ciopły kaptan muŭski, abo ŭanocki, 1 para ciopłych pančoch ŭan., 1 chustka tureckaja na haławu z pieknymi kreskami, 1 ručnik wafłowy, 3 nasowyja chustački (nasatki) i adzin duŭa przyhoŭy, šaukowy hałštuk (krawat) światočny. 1 para ciopłych škarpetak muŭskich.

Usio heta razam wysyłam tolki za 41 zł. za zaličkaj paštowaj, pa atrymańni listowaha zawiedamleńnia. Płacicca pry atrymańni z pošty pierasyłki.

UWAHA!

Kuplajućy ničoha nie ryzykuje dzieła taho, što, kali tawar nie padabajacca, prymajem jaho iznoŭ, a hrošy adsyłajem. Tyja, katoryja adrazu prysyłaŭć 3 zł. nia płaciać koštaŭ apakunkowych i aplaty paštowaj.

Zakazy prosimo adresawać:

„Polska Wytwórnia“

Łódź, Nowomiejska 17.

Cennik na ũsialakija tawary wysyłam biazpłatna

HRAMADZIANIE!

Ad niekatoraha času Bielaruskaja Kniharnia „PAHONIA“ (Wilno, Ludwisarskaja 1)

mnoha bielaruskich kniżak pradaje pa tannaj canie. Dziela taho, što jšče mnohija nie pašpieli zakupić sabie pa tannaj canie kniżak, jak heta widać z piśmaŭ da kniharni, a takža dziela taho, što prybyło paru kniżak nowych i što na niekatorych starych, byušych užo ŭ tannaj pradaży, kniharnia jšče ŭstupaje, — tannaja pradaža pradaŭžajecca da 20.II. 1930 h.

Termin heta ŭžo apošni. UWAGA: Pierasyłka knih na kość zakazčykaŭ. Hramadzianie, špiašycie!

№	АЎТАР і НАЗОЎ КНІЖКІ	Цана сталая		Цана зніжковая		№	АЎТАР і НАЗОЎ КНІЖКІ	Цана сталая		Цана зніжковая	
		зл.	гр.	зл.	гр.			зл.	гр.	зл.	гр.
1	Андэрсэн — Казкі.	1	20	—	60	50	Stankiewiĉ Ad. — Bielaruskaja mowa ŭ školach XVI i XVII st.	—	30	—	15
2	A. W. — Jak Kaziuk sabraŭsia da spowiedzi	—	50	—	25	51	Сцэнічныя творы	1	20	—	60
3	„ — Kaziukowaje žanimstwa	—	50	—	25	52	Salajjowa P. (Allegro) — Cudoŭnaja poč	—	50	—	25
4	Аляхновіч Фр. — Птушка Шчасьця	—	60	—	30	53	Сваяк Kazimir — Чарку дай браце	—	25	—	10
5	„ — Заручаны паўлінкі	—	35	—	30	54	„ — Alkohol	—	20	—	10
6	Bobič Ild. Ks. D-r — Niadzielaŭnija Ewangelii i Nawuki (3 častki.)	3	—	1	50	55	Stankiewiĉ Ad. — Doktor Fr. Skaryna	1	—	—	50
7	Bončkoŭski Ks. D. — Karotkaje wyjaśnienie abraďaŭ R.-Katalickaha Kaścioła	—	75	—	20	56	Stepowiĉ Albin — Bielarusy i dziaŕžaŭnaja niezaleŭnaść	—	20	—	10
8	Betlejka — Sceniĉnaja ŭtuka ŭ 5 aktach.	—	40	—	20	57	S. J. — Ružaniec	—	40	—	20
9	Bylina Janka — Wybary Staršyni	—	40	—	20	58					
10	B. L. — Miatawujaj listochki	—	30	—	15	59	Tarasewiĉ J. Prof. Dr. — Zło i lakarswa na jaho	—	40	—	20
11	B. J. — Pieśni žalby	—	30	—	15	60	Turonak Br. Dr. — Higjena i ŭzhadawaŭnie dziciaci	—	45	—	20
12	Багушэвіч Фр. — Дудка беларуская	—	60	—	30	61	Tatarynowiĉ Ks. P. — Światy Izudar Chlebarob.	—	30	—	15
13	Дзямэнт беларуск. прыгожага пісьменства	2	50	2	—	62	Віппэр. Р ПраФ. — Навейшая гісторыя	3	25	1	50
14	Дзяргач — Тыны Палесся	1	—	—	80	63	„ — Падручнік Новай Гісторыі	3	—	1	50
15	Додэ альфонс — Сакрэт Дядзёк Карніля	—	30	—	15	64	В. Л., Пераклад з ангельскага. — Сыпёвак Блондэль	—	20	—	10
16	Дуж — Душэўскі і Ластоўскі — Слоўнік Геомэтрычных і трыганамэтрычных тэрмінаў і сказаў	2	—	1	—	65	Зеленскі В. — Ботаніка	4	75	2	—
17	Dvornik Fr. Dr. — Źyćcio Światoħa Wacława	1	—	—	50	66	Ziaziula — Z rodnaħa zahonu	—	50	—	25
18	Гарэцкія М. і Г. — Маскоўска-беларускі Слоўнік	1	—	—	50	67					
19	Hrynkieviĉ St. — Źanimstwa pa Radjo	—	50	—	25	68	З Роднае Нівы	1	—	—	50
20	„ — Arlanio	—	30	—	15	69	Гадавікі „Крывіцы“ за:				
21	„ — Narod	—	35	—	15		1921 г.	4	—	2	—
22	„ — Ab teatry	—	50	—	25		1922	3	—	1	50
23	„ — Carkwa Pomsta i Wiaźnica	—	75	—	40		1923	3	—	1	50
24	Halubianka — Bučynskaja M. — Alkohol i baraĉba z im	—	20	—	10		1924	5	—	2	50
25	Грышкевіч Фр. — Веснавыя мэдэды	1	—	—	50		1925	5	—	2	50
26	J. Jøergensen — Prypowieści	—	50	—	25		1926	5	—	2	50
27	Jadwihin Ś. — Uspaminy	—	60	—	30		1927	6	—	3	50
28	Kazłoušcyk — Fyzyĉnaje wychawaŭnie hramadźianstwa	—	50	—	25		1928	6	—	3	50
29	Kazłoušcyk — Ab fzyĉnym wychawaŭni ŭ Bielarusai	1	—	—	50	70	Гадавікі „Беларуса“ за:				
30	Колас Якуб — Сымон Музыка	2	80	1	50		1913	3	—	1	50
31	Казячы Н. пераклад з расейск. — Неба і зоры	—	90	—	45		1914	3	—	1	50
32	Ластоўскі В. — Расійска-Крыўскі (Беларускі) Слоўнік	15	—	7	—		1915	3	—	1	50
33	Ластоўскі В. — Гісторыя Беларускай (Крыўскай) кнігі	50	—	30	—	71	Kalendaryk Chryścijanskaj Dumki za 1929 h.	—	60	—	20
34	Лункевіч В. — Закон жыцця сярод жывёлы і расьцін	—	90	—	45	72	Гадавік „Chryścijanskaj Dumki“ за 1928 г.	5	—	2	50
35	Małaziamielnik — Ci maje być u Polšcy prawiedzienna ziamielnaja reforma	—	20	—	10	73	Беларускія нацыянальныя аткрыткі	—	15	—	10
36	Малышэў — Фізыялэгія і анатомія чалавека	2	75	1	50	74	Камплект студэнскіх часопісаў выданых у Вільні: „Наш Шлях“ — 5 нумароў і „Студэнская Думка“ — 11 нумароў (№ 1 вычарпаны).	10	—	5	—
37	М. А. D-r — Boh	—	40	—	20	75	Максім Гарэцкі. — Гісторыя Беларускае Літэратуры. Выд. 2-ое папраўленае. 208 стр. in 8° Вільня, 1921	3	90	3	15
38	„ — Čaławiek	—	20	—	10	76	Максім Гарэцкі. — Хрыстаматыя Беларускае Літэратуры. XI век—1905 год. 264 стр., in 8° Вільня. 1923	5	—	4	—
39	Niemirowiĉ-Dančenko — Stary Zamek	—	35	—	15	77	Аркадзь Смоліч. — Географія Беларусі. Выд. 2-ое, значна пераробленае і пашыранае	7	20	5	80
40	Raźniak J. — Samaŭrad właskowych hmin	—	20	—	10	78	Мэтрычная сыстэма мераў. — Табліца 105×70 см у 3 хварбах. Вільня. 1922	1	—	—	80
41	Račorka B. — Čaławiek na wyżynie swajej hodnaści	—	50	—	20	79	Л. Гарэцкая. — Родны Край, другая пасля дэмантара кніга да чытанья. Выданьне пераробленае і дапоўненае. Стр. 158, in 8 Вільня. 1923	3	—	2	40
42	P. Z. — Ziarniatki z rodnaħe junackaje niwy	—	40	—	20						
43	P. B. — Światy Jozefat Kuncewiĉ	—	20	—	10						
45	Prosty P. — Našto Bielarusam hazety	—	25	—	15						
46	Rešeć Ks. Dr. — Katechizm	—	20	—	10						
47	„ — Z Historyi Apolohetyki Chryścijanskaj	—	80	—	40						
48	Ramanaŭ Wasilij Świaščeniĉnik — Pieršyja prawasłaŭnaja malitwy	—	20	—	10						
49	Sadok dla našych dzietak	—	35	—	15						

№	Аўтар і назва кніжкі	Цана		Цана зьніжковая		№	Аўтар і назва кніжкі	Цана		Цана зьніжковая	
		зл.	гр.	зл.	гр.			зл.	гр.	зл.	гр.
80	Р. Астроўскі. — Арытмэтычны задачнік, II частка	4	—	3	20	104	Нэканда-Трэпка. — Фізыка, мэханіка і цяжкія	3	75	2	80
81	Беларуска-польскі Слоўнік Б. Друцкага-Падбярэзкага—пад рэдакцыяй В. Грышкевіча. Стр. 324. Вільня 1929	7	—	5	60	105	Бэлямі. — Казка аб вадзе	—	15	—	10
82	Янка Купала. — Шляхам жыцця, вершы. Стр. 270. Вільня. 1923	5	10	4	—	106	Жылка У. — На ростані	—	50	—	35
83	Ядвіга Ш. — Бярозка. Стр. 48. Вільня 1923	—	90	—	75	107	Ciotka. — Skryпка białaruskaja	—	30	—	20
84	Тарас Гушча. — У Палескай глушы, повясьць. Стр. 185. Вільня. 1913	3	45	2	75	108	Ядвігін Ш. — Дзед Завала	—	25	—	15
85	Тарас Гушча. — Казкі жыцця	1	80	1	45	109	Купала Я. — Адвечная песня	—	50	—	35
86	Тарас Гушча. — Немаў дар	1	50	1	20	110	Паўловіч А. — Снапок	—	50	—	35
87	А. Купрын. — Алесь, пералажыў Краўцоў Макар. Стр. 83 Вільня. 1923	1	55	1	25	111	Kolas J. — Praraj ǫlawiek	—	80	—	60
88	Макманус. — Ірляндскія казкі, пералажыла Бадунова	2	80	2	25	112	Паўловіч С. — Сьвятая Гісторыя Старога Завету	2	50	1	75
89	Прыф. Вагнэр. — Апавяданьні аб жыццях, перал. Пачопка	1	30	1	05	113	Аляхновіч Ф. — Беларускі тэатр	1	20	—	80
90	Н. Рубакін. — Расказы аб вялікіх падзеях розных часоў і народаў, пер. Краўцоў Макар	3	45	2	75	114	Ожэшкова Э. — У зімовы вечар (п'еска)	—	50	—	35
91	Я. Пачопка. — Дурнішча народная казка	—	30	—	25	115	Крапіўніцкі — Пашыліся ў дурні (п'еска) Беларускі сьпеўнік	—	60	—	40
92	Н. Арсеньева. — Пад снім небам	2	50	2	—	116	А. К. — Беларускія казкі; Клімко і інш. Тарас на Парнасе	—	50	—	30
93	Максім Багдановіч. — Вянок	2	50	2	—	117	Беларускі дэкламатар	1	—	—	60
94	Марк Твэн. — Прынц і жабрак	5	—	4	—	118	Васілеўскі А. — Дахапаліся. П'еса	—	30	—	20
95	В. Караленка. — Сьляпы музыка	3	10	2	50	119	Соннік і хіромантыя	1	—	—	60
96	В. Друцкі-Падбярэзкі. — Байні, Гумар і Сатыра	1	20	—	95	120	Васілеўскі Я. — Скарб	—	30	—	20
97	Леў Талстой. — Для дзяцей	3	50	2	80	121	Улад-Ініцкі — Сон Гаўрылы	—	45	—	30
98	Міколай Гоголь. — Тарас Бульба	2	75	2	20	122	Клім-бабаю	—	45	—	30
99	Рак-Міхайлоўскі. — Арытмэтычны задачнік для пачатк. школ II і III г.	1	30	—	90	123	Толстой Л. — Ці шмат чалавеку трэба зямлі	—	40	—	25
100	Ігнатоўскі У. — Гісторыя Беларусі	2	50	1	85	124	Апавяданьні	—	40	—	25
101	Кісялёў А. — Элемэнтарная алыгебра ч. II	1	75	1	30	125	Stankiewicz St. — Śmiech nia hrech	—	65	—	45
102	Смоліч А. — "Географія Беларусі" выд. I	3	—	2	25	126	" Z majho wakonsa	1	—	—	60
103	Смоліч А. — "Географія Беларусі" выд. I	2	40	1	80	127	Кунала Я. — На куцьцю (сцэнічны абразок)	—	20	—	10
						128	Дамарослы. — Аматырскі зборнік (вершы)	1	—	—	55
						129	Малады Дзядок. — Ёлка Дзеда Мароза	—	35	—	25
						130	Ігараў Ю. — Сірата (сцэнічны абразок)	—	20	—	10
						131	Закон аб гмінных самаўрадах	—	20	—	10
						132	Зборнік Беларускіх Ведамасьцяў	—	20	—	10
						133	Бах С. Цар Голад	—	20	—	15
						134	Адрыўны календар на 1930 г.	1	—	—	90
						135	Остэрлэф. В. і Я. Шустэр. Сусьветная Гісторыя часьць II	2	—	1	50
						136	часьць III	2	20	1	65
						137	Uł. Kazłouszyk — Białaruskija narodnija pieśni z Sakolskaha paw.	—	30	—	20
						138	Ks. Ad. Stankiewicz—Rodnaja mowa ŭ świat.	2	—	1	50

Bieł. Kniharnia „Pahonia“

Wilno, Ludwisarska Nr. 1.

Uwaga: Książki wysyłaję poštą pa atrymańni ūsiej wartaści zakazu, abo nakładnoej płataj (za pobraniem) pa atrymańni adnej treciaj častki wartaści zakazu.

Katalog

(Knihap)

biełaruskich kniž ułasnych kniharni „Pahonia“ (Wilnia, Ludwisarskaja 1), a takža ūziatych na prodaž ad inšych wydawiectwaŭ.

В—Б; С—Ч.

В. Р. Światy Jozefat Kuncewič. Wyd. Roman. Wilnia 1916 h. str. 16, karotki życiapis. Cana 0,20
 Багдановіч М. Вянок. Зборнік вершаў, 2-е выд. папраўд. Выд. Б. Клецкіна. Вільня, 1927 г. стр. 118. Цана 2,50
 Багушэвіч Ф. — Смык Беларускі, перадрук з IV выданьня. Коўна 1922 стр. Цана 0,50
 Багушэвіч Ф. — Дудка Беларуска. Выд. Мін. Бел. Спраў у Літве. Коўна 1922 г. стр. 74 Цана 0,60
 Багушэвіч Ф. — Дудка Беларуска. wyd. VI. Wilnia, 1927 h. str. 48. Cana 0,60
 Баршчэўскі Я. — Беларускія легенды. кніжка 2-я „Чарнакніжнік і змяя, што выдупілася з пятушынага яйца.“ Выд. Я. Стакевіч. Вільня, 1917 г. стр. 30. Цана 0,95
 Башкір Я. — Гуртол. Камэдны ў адной дзеі з сучаснага жыцця. Вільня стр. 32, Цана 0,40
 Бах С. — Цар-Голад. Часьць I-я. Выд. Бел. Сялянска-Работніцкае Грамады. Вільня, 1926 г. стр. 40, Палітычная

брашура ў дух соцыялізму. Цана 0,20
 Betlejka. Sceničnaja kaladnaja štuka ŭ 5-ci žjawach. Wyd. „Bielarusa“ Wilnia, 1915 h. str. 24, Cana 0,40
 Більдзюкевіч А. — Асновы Грамадзкай Гаспадаркі. Выд. аўтара. Вільня, 1926 г. Падручнік школьны і для саманавучаньня, стр. IV+176 Цана 2,00
 Bellami. — Kazka ab wadzie. Pierakł. na bieł. mowu A. K. Wyd. „Našaj Niwy“. Wilnia, 1907 h. str. 15, cana 0,10
 Бэлямі. — Казка аб вадзе. Перакл. на бел. мову А. К. Выд. Бел. Грамады. Вільня, 1926 г. стр. 14 цана 0,10
 Uwaga: — Kazka ab Wadzie łacinkaj i hraždankaj — palityčnaja socyjalistyčnaja brašura.
 Bylina Janka. — Na przyźbie. Wyd. treciaje daroŭnienaje i rawialičanyje. Białaruskaje Wyd. T-wa Wilnia, 1924 h. Bahaty zbornik bajkau, żartaŭ i inšych wieršaŭ. Żmiest duża ciekawy. Str. 56 Cana 0,60
 Bylina J. — Wybary Staršyni. Wiaskowaja trahi-kamedyja ŭ 3-ch dziejach z časaŭ carskich Wyd. „B. Krynica.“ Wilnia, 1926 h. str. 24, Cana 0,40
 Беларускі сьпеўнік з нотамі. Выпуск I. Выд. Бел. Выд. Т-ва. Вільня, 1929 г. стр. 16 Цана 0,75
 Беларускі Сьпеўнік. Выд. Ст. Станкевіча. Вільня, 1925 г. Зборнік песняў бяз нот, стр. 32, Цана 0,50
 Блок Аляксандар. — Дванаццаць; пераклад І. Гудок. Вільня, 1826 г, Палітычная поэма. Стр. 29, цана 0,50

Беларускі тэатр. Сшыток № 1; п'есы: 1, Модны Шляхцюк. Камэдны ў адным акце К. Каганца. 2, Стараста. Інцэн. з апов. Тараса Гушчы. 3, У Кавалёвай хаце. Драм. абр. А. Родзевіча. Выд. У. Знамяроўскага. Вільня, Стр. 32, цана 0,50
 Апавяданьне. Стр. 54. Цана 0,50
 Bončkoŭski Ks. Dr. Karotkaje wyjaśnienie abrađaŭ R.-Katalickaha Kaścioła. Wyd. „Bielarusa“, Wilnia 1914 h. Str. 64. Cana 0,30
 Bobič Ild. Ks. Dr. Niazdielašnija Ewanhielii i Nawuki. Try častki. Wyd. „Krynicy“ Wilnia, 1912 h. Str. I. 68, II. 74, III. 66. C. 3.00
 Буйло К. — Курганная кветка. Выд. Бел. Выд. Т-ва. Вільня, 1914 г. Зборнік вершаў. стр. 88 Цана 1,50
 Бутрым Каляда. — Страшны Ворат. Кніжка пра гарэлку. Выд. аўтара, Вільня 1924 г. стр. 38. Цана 0,60
 Ciotka (Aloiza z Paškiewičaŭ Kiejrysawa) Skryпка Białaruskaja. Wyd. Łastoŭskaha Wilnia, 1918 h. Niewialiki zbornik wieršaŭ. Żmiest patryotyčny. Str. 16, Cana 0,30
 Чарняўская Л. — Дзіцячыя Гульні. Выд. Бел. Выд. Т-ва „Крыніца“ Вільня, 1919 г. стр. 16 Цана 0,25
 Чльцоў Грыгоры прот. — Аб'ясненне не Сымбола веры, малітваў і запаведзяў. Выд. правасл. К-ту ў Вільні 1918 г. стр. 78, цана 0,5